

Solvensbehovsredøgørelse

30. juni 2019

 LANGÅ SPAREKASSE

langspar.dk . CVR nr. 17200615

INDLEDNING

Langå Sparekasses bestyrelse har halvårligt drøftelser omkring fastsættelsen af solvensbehovet. Drøftelserne tager udgangspunkt i en indstilling fra Sparekassens direktion. Indstillingen indeholder forslag til størrelsen på solvensbehovet, herunder forslag til valg af stressvariable, stressniveauer, eventuelle risikoområder samt vækstforventninger. På baggrund af drøftelserne træffer bestyrelsen en afgørelse om opgørelsen af Sparekassens solvensbehov, som skal være tilstrækkelig til at dække Sparekassens risici, jf. Fil § 124, stk. 1 og 4.

Herudover drøfter bestyrelsen en gang om året indgående opgørelsesmetoden for Sparekassens solvensbehov, herunder hvilke risikoområder og stressniveauer der bør tages i betragtning ved beregning af solvensbehovet.

Langå Sparekasses ledelse har valgt, at der ved opgørelsen af solvensbehovet tages udgangspunkt i en skabelon udarbejdet af Lokale Pengeinstitutter samt Finanstilsynets ”Vejledning om tilstrækkelig kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter”. Det er ledelsens vurdering, at Sparekassen ved at tage udgangspunkt i modellen samt vejledningen fra Finanstilsynet får opgjort et solvensbehov, der er passende til at dække Sparekassens risici.

GENNEMGANG AF MODELLEN:

Opgørelsen af det individuelle solvensbehov bygger på 8+ metoden.

Modellen er udarbejdet med udgangspunkt i Lokale Pengeinstitutters model samt Finanstilsynets ”Vejledning om tilstrækkelig kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter”.

Både modellen udarbejdet af Lokale Pengeinstitutter og tilsynets vejledning bygger på 8+ modellen, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 pct. af de risikovægtede poster med tillæg for risici og forhold, som ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen af de risikovægtede poster.

I efterfølgende tabel er solvensbehovsmodellen skematiseret. Tabellen følger kronologien i tilsynets vejledning men ikke i nummereringen. På de fleste risikoområder opstilles der i tilsynets vejledning benchmarks for, hvornår tilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle 1 ikke er tilstrækkeligt og der dermed skal afsættes tillæg i solvensbehovet. Endvidere er der i udpræget grad opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse indenfor de enkelte risikoområder. Disse benchmarks og metoder benyttes ifølge tilsynet i deres opgørelse af solvensbehovet.

Selvom Finanstilsynet opstiller benchmarks på de fleste områder, vurderer sparekassen om de angivne benchmarks i tilstrækkelig grad tager hensyn til sparekassens risici. Det er sparekassens vurdering at de benchmarks som Finanstilsynet opstiller, svarer til sparekassens.

Det er bestyrelsens og direktionens vurdering, at den samlede opgørelse af det individuelle solvensbehov ud fra nedenstående metode giver et realistisk resultat i forhold til de samlede eksponeringer og risici, som sparekassen har.

Efterfølgende konklusion sammenfatter udfaldet af de enkelte beregninger i modellen. Herudover bliver delelementerne uddybet.

TABEL

	1.000 kr.	%
Risikovægtede poster	676.770	
Kernekapital efter fradrag	119.212	
1) Søjle I-kravet	54.142	8,00
2) Indtjening	1.104	0,16
3) Udlånsvækst	0	0,00
4) Kreditrisici	9.559	1,42
5) Yderligere kapital til dækning af markedsrisici		
5a) Renterisici	8.913	1,32
5b) Aktierisici	358	0,05
5c) Valutarisici	0	0,00
6) Likviditetsrisici	0	0,00
7) Operationelle risici	677	0,10
8) Gearing	0	0,00
9) Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav:		
A Solvenskravet på 8% af vægtede poster - Fil § 124, stk. 2, nr. 1	0	0,00
Et af finanstillsynet fastsat individuelt solvenskrav - fil § 124, stk. 5	0	0,00
Solvenskrav fastsat af tillsynet som følge af påbudte foranstaltninger efter Fil § 350, stk. 1	0	0,00
Minimumskapitalkravet, jf. Fil § 124, stk. 2, nr. 2, og stk. 3	0	0,00
B Største engagement	0	0,00
C Tilsynsdiamanten - hvis grænse overskrides evt. et tillæg	0	0,00
Total = Kapitalbehov/solvensbehov	74.753	11,05
Kreditrisici (4)	9.559	1,42
Markedsrisici (5)	9.271	1,37
Operationelle risici (7)	677	0,10
Øvrige risici (2+3+6)	1.104	0,16
Tillæg som følge af lovbestemte krav (1+8)	54.142	8,00
I alt	74.753	11,05
Kapitalgrundlag	119.212	17,61
Solvensmæssig overdækning	44.459	6,56

1. Søjle I-kravet

Solvensbehovsvejledningen bygger på en 8+ tilgang, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 pct. af de risikovægtede poster (søjle I-kravet). De normale risici antages at være dækket af søjle I-kravet, hvorfor der alene skal tages stilling til, hvorvidt sparekassen har risici derudover, der nødvendiggør et tillæg (søjle II-kravet). Derved vil overnormale risici samt andre risici, der ikke er omfattet af søjle I udløse tillæg til de 8 pct. jf. efterfølgende.

2. Indtjening

Finanstilsynets tilgang er, at et pengeinstituts basisindtjening er første buffer til at dække tab på udlån og garantier. Hvis et pengeinstituts basisindtjening er beskeden i forhold til udlån og garantier, kan den ikke i samme omfang forventes at være tabsabsorberende. Pengeinstituttet skal derfor i givet fald tage et tillæg.

Opgørelsen af basisindtjeningen tager udgangspunkt i sparekassens budgettal, som er forsigtigt opgjort og godkendt af bestyrelsen. Sparekassens indtjening har historisk ligget meget stabilt.

Følgende tabel er anvendt til vurdering heraf:

Målepunkt	BI *) = (Resultat før skat + Nedskrivninger - Kursreguleringer – Resultat af kapitalinteresser) / (Udlån + Garantier) * 100		
Grænseværdier for institutter i gruppe 2-4	BI < 0	0 < BI < 1,0	BI > 1,0
Beregning af tillæg	(Udlån + Garantier) / 100	(Udlån + Garantier) * (1,0 – BI) / 100	Intet tillæg

*) BI er indtjening før nedskrivninger på udlån, kursreguleringer og resultat af kapitalinteresser sat i forhold til udlån og garantier

I henhold til budget for 2019 er BI blevet beregnet til under 1, hvorfor der er foretaget et tillæg.

3. Udlånsvækst

En høj udlånsvækst er forbundet med særlig høj risiko. Finanstilsynet vurderer som udgangspunkt en samlet år til år udlånsvækst på 10 pct. og derover kan påføre pengeinstitutter en over-normal kreditrisiko. Denne over-normale kreditrisiko er ikke indeholdt i søjle I-kravet, hvorfor der skal afsættes særskilt kapital til at dække denne risiko. Sparekassen tager udgangspunkt i budgettal for kommende vækst i udlån, som er godkendt af bestyrelsen. I budgettet for 2019 er kalkuleret med en udlånsvækst på under 10%. Derfor har sparekassen ikke beregnet et solvenstillæg.

Det er sparekassens forventning at en eventuel udlånsvækst de næste 12 måneder kommer til at fordele sig jævnt på alle segmenter. Ud fra foranstående afsættes der ikke yderligere kapital.

4. Kreditrisici

Sparekassens kreditmedarbejdere laver en opgørelse over kreditrisikoen på Sparekassens kunder. Opgørelsen udarbejdes med udgangspunkt i boniteten af Sparekassens kunder og med en risikoberegning der følger Finanstilsynets vejledning.

I opgørelsen indgår følgende elementer:

- Kreditrisici på store kunder med lav bonitet (kunder med finansielle problemer)

- Øvrige kreditrisici (stresstest privatkunder)

- Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer og brancher

5. Markedsrisiko

Langå Sparekasses renterisici kan primært henføres til beholdningen af børsnoterede obligationer. Placeringen i obligationer sker for at placere overskydende likviditet. Udgangspunktet i beregningen er direktionens maksimale bemyndigelse i henhold til afgivet instruks eller den maksimale udnyttelse de seneste 12 måneder.

Udover den generelle kreditrisiko har sparekassen kreditspændrisici. Tillægget til solvensbehovet beregnes ved for hver fondskode at multiplicere obligationsbeholdningens størrelse med OAS (Option Adjusted pread) og en forudsat spændudvidelse. OAS viser obligationens forventede afkast i forhold til swap-renten under fastlagte forudsætninger om indfrielsesrisikoen

5 a) Generel renterisiko

I Langå Sparekasses solvensbehovsproces vurderes, om sparekassens samlede renterisiko medfører, at der skal afsættes yderligere kapital. Sparekassens opgørelse er baseret på de 13 varighedsbånd, der anvendes ved sparekassens regnskabsindberetning. De forskellige stress scenarier er angivet i bilag 3 i tilsynets vejledning. Risikoen vil i en sådan situation være højere. If 8+ modellen afsættes 2.547 t.kr. efter grundfradrag, dette beløb er solvensreserveret.

Kreditspændrisiko

Udover den generelle kreditrisiko har sparekassen kreditspændrisici. Tillægget til solvensbehovet beregnes ved for hver fondskode at multiplicere obligationsbeholdningens størrelse med OAS (Option Adjusted Spread) og en forudsat spændudvidelse. Beregning af ovenstående på sparekassens beholdning af obligationer medfører et tillæg på t.kr.6.366, svarende til 0,94%.

Samlet udgør rente- og kreditspændrisikoen t.kr 8.913.

5.b) Aktierisici

Aktierisikoen udtrykkes ved aktiebeholdningsprocenten, der er et udtryk for, hvor meget summen af aktier i handelsbeholdningen (ekskl. aktier i puljeordninger) og kapitalandele i associerede virksomheder udgør af kernekapitalen efter fradrag.

Tillæggets størrelse beregnes med udgangspunkt i nedenstående tabel:

Målepunkt	Aktiebeholdningsprocenten (aktier i handelsbeholdningen - aktier i puljeordninger + kapitalandele i associerede virksomheder) * 100% / kernekapital efter fradrag		Aktier i anlægsbeholdningen og sektoraktier
Grænseværdier for institutter i gruppe 1-4	Aktiebeholdningsprocenten > 50%	Aktiebeholdningsprocenten < 50%	
Beregning af tillæg	(Aktiebeholdningsprocenten – 50%) * kernekapital efter fradrag * 40%	Intet tillæg	Intet tillæg

Da direktionen ikke har mulighed for at påtage sig en aktierisiko der ligger over 50% foretages intet tillæg.

Sparekassens kapitalgrundlag skal desuden være tilstrækkeligt til at dække usandsynlige, men ikke helt utænkelige bevægelser på de aktiemarkeder, hvor sparekassen er eksponeret. Er aktieeksponering i handelsbeholdningen på over 5 pct. af kernekapitalen skal der analyseres på aktierisikoeksponering i handelsbeholdningen dvs. lave følsomhedsberegninger, som viser hvad henholdsvis et lille, mellem og stort aktiestress betyder for sparekassens kapitalgrundlag.

Aktierisikoen udtrykkes ved aktiebeholdningsprocenten, der er et udtryk for, hvor meget summen af aktier i handelsbeholdningen (ekskl. aktier i puljeordninger) og kapitalandele i associerede virksomheder udgør af kernekapitalen inkl. evt. hybrid kernekapital efter fradrag.

Stressniveauerne i følsomhedsberegningerne skal fastsættes under hensyntagen til bevægelserne på de aktiemarkeder, hvor sparekassen er eksponeret. Sparekassens aktieeksponering i handelsbeholdningen består overvejende af danske aktier tilknyttet OMX C20-indexet, hvorfor netop dette index anvendes i følsomhedsberegningerne.

Viser analysen, at sparekassens tabsrisiko i usandsynlige, men ikke helt utænkelige stress-scenarier ikke er dækket af søjle I kravet, skal sparekassen afsætte et søjle II tillæg til dækning af sparekassens særlige aktierisici i handelsbeholdningen.

Analysen skal ikke tage udgangspunkt i de aktuelle positioner, men i at sparekassen påtager sig de maksimale risici inden for de grænser, som bestyrelsen har sat for direktionens beføjelser til at tage markedsrisici.

Konklusion:

Udgangspunktet for beregningen er den af bestyrelsen fastsatte beføjelse til direktionen til at tage positioner i aktier, hvilket er 30%. Beregningen giver et tillæg på t.kr 358.

5.c) Valutarisici

Pengeinstitutterne indberetter op til to nøgletal vedrørende valutarisici:

- 1) Valutakursindikator 1 i forhold til kernekapital efter fradrag. Valutakursindikator 1 beregnes som den største af summen af alle de korte valutapositioner og summen af alle de lange Valutapositioner. Valutakursindikator 1 udtrykker et forenklet mål for omfanget af sparekassens position i fremmed valuta.
- 2) Valutakursindikator 2 i forhold til kernekapital efter fradrag. Valutakursindikator 2 beregnes som et samlet tal, hvor der tages højde for, hvor meget de enkelte valutaer, der indgår i målet, har svinget i forhold til hinanden og i forhold til danske kroner. Valutakursindikator 2 udtrykker, at såfremt instituttet ikke ændre valutapositioner i de følgende 10 døgn, så er der 1 procent sandsynlighed for, at sparekassen får et tab større end indikatorens værdi.

Valutakursindikator 2 skal opgøres og indberettes, hvis valutakursindikator 1 udgør mere end 25% af sparekassens kernekapital efter fradrag.

Tillæggets størrelse beregnes med udgangspunkt i nedenstående tabel:

Målepunkt	Valutakursindikator 1		Valutakursindikator 2	
Grænseværdier for institutter i gruppe 1-4	Valutakursindikator 1 > 10%	Valutakursindikator 1 < 10%		
Grænseværdier for institutter i gruppe 1-2 og institutter i gruppe 3-4 med en valutakursindikator 1 > 10%			Valutakursindikator 2 > 0,12%	Valutakursindikator 2 < 0,12%
Beregning af tillæg	(Valutakursindikator 1 – 10%) * kernekapital efter fradrag * 30%	Intet tillæg	(Valutakursindikator 2 – 0,12%) * kernekapital efter fradrag * 30%	Intet tillæg

Da direktionens grænse til at tage positioner i udenlandsk valuta ligger på maks. 10% af kernekapitalen foretages intet tillæg.

6. Likviditetsrisiko:

Af tilsynets vejledning fremgår det, at et pengeinstitut kan undlade tillæg, hvis det via stresstest kan dokumentere, at det er muligt at undvære likviditeten fra professionelle aktører (pensionskasser, forsikringsselskaber og kreditinstitutter) eller det er muligt at benytte andre og billigere fundingmuligheder.

Sparekassen har ikke modtaget likviditet fra professionelle aktører. Herudover medregnes puljeaktiver ikke til likviditeten. Der foretages ikke tillæg da sparekassens likviditetsoverdækning er meget høj og udgør mere end 400%.

7. Operationel risiko

Ved operationel risiko forstås risikoen for økonomiske tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige eller systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici.

Ifølge kapitaldækningsbekendtgørelsen og tilsynets vejledning skal sparekassen foretage en kvalitativ vurdering af sparekassens kontrolmiljø. Kontrolmiljøet er en samlet betegnelse for de ressourcer, sparekassen anvender til at minimere de risici, der er ved at udøve finansiel virksomhed. Det vil blandt andet sige en vurdering af omfanget af interne forretningsgange, graden af funktionsadskillelse og om der er de nødvendige styrings- og kontrolværktøjer på alle relevante forretningsområder.

Tilsynet forventer, at sparekassen med baggrund i nedenstående forholder sig til, hvorvidt der er et behov for tillæg til solvensbehovet som følge af særlige risici, der ikke vurderes at være tilstrækkeligt dækket af søjle I (8%):

- Risikoen for om eventuelt manglende funktionsadskillelse mellem udførelse af opgaver (f.eks. handel, bogføring, afvikling af værdipapirhandler) og kontrol af samme, kan medføre risiko for tab.
- Risikoen for it-nedbrud samt konsekvensen af et sådant nedbrud, herunder skal sparekassen vurdere konsekvensen af, at outsourcete it-funktioner heller ikke kan udføres.
- Komplexiteten af sparekassens systemer og forretninger: sparekassen skal herunder tage højde for nye forretningsområder og konsekvenserne heraf.
- Personalets kompetencer og erfaring: er der eksempelvis stor udskiftning i personalet, må det alt andet lige give en øget risiko for fejl, der kan føre til økonomiske tab for sparekassen.
- Performancebaserede compensationssystemer kan udgøre en risiko for, at personalet foretager handlinger, som påfører sparekassen en højere risiko end sparekassens fastsatte limits på eksempelvis markedsområdet, hvilket øger risikoen for tab samt størrelsen heraf.
- Utilstrækkelige eller manglende forretningsgange på centrale områder.
- Omfanget af manuelle rutiner, da dette alt andet lige øger risikoen for fejl.

Sparekassen vælger at forholde sig til de operationelle risici helt overordnet og kun medtage et tillæg, hvis der skønnes at være markante operationelle risici og som antages ikke at være dækket af søjle I-kravet.

Tillæg til solvensbehov	Ja/nej	Tillæg % (0,1)	Omfattet af 8%?
Organisation			
1. Er instituttets organisation indarbejdet?	ja	0	
2. Overholdes regler for virksomhedsstyring f.eks. FiL §71?	ja	0	
3. Er der kun mindre grad af afhængighed af nøglepersoner?	ja	0	
4. Er der instrukser og forretningsgange på alle væsentlige områder?	ja	0	
5. Er der en god indarbejdet kreditstyring?	ja	0	
6. Er der en fast og indarbejdet ledelsesrapportering?	ja	0	
7. Er der funktionsadskillelse mellem udførelse af opgaver (f.eks. handel, bogføring, afvikling af værdipapirhandler) og kontrol af samme	nej ikke fuldt ud på grund af størrelse	0,1	ja
8. Er de fleste rutiner automatiserede?	ja	0	
9. Er der stabil/lav personaleomsætning?	ja	0	
10. Anvendes kun i mindre grad performancebaserede kompensationsystemer (bonusordninger)?	ingen	0	
IT			
1. Er instituttets it-organisering indarbejdet?	ja	0	
2. Er der kun mindre grad af afhængighed af nøglepersoner på it-området (internt og eksternt)?	nej ikke fuldt ud på grund af størrelse	0,1	ja
3. Er der instrukser og forretningsgange på alle væsentlige områder inden for it?	ja	0	
4. Er der en generel god styring af it-sikkerhed og –drift?	ja	0	
Forretningsmodel			
1. Er instituttets forretningsmodel fuldt indarbejdet?	ja	0	
2. Er instituttets finansielle produkter og tjenesteydelser fuldt implementeret?	ja	0	
3. Er der central og kompetent styring af markedsføring af finansielle tjenesteydelser?	ja	0	
4. Svarer kompleksiteten af forretningerne til kompleksiteten i andre institutter af samme størrelse?	ja	0	
Tillæg i alt		0,2	
Fradrag som vurderes indbefattet i 8% (max fradrag dog 0,3)		-0,2	
Tillæg efter fradrag		0,0	

Ovenstående vurderinger giver ikke anledning til et tillæg, men da sparekassen er ved at gennemføre et generationsskifte og dermed ansættelse af nye medarbejdere, afsættes et tillæg på 0,1 til afdækning af denne risiko.

8. Gearing

Med henblik på at undgå overdreven gearing, er det fastlagt i CRR-forordningens artikel 429, at pengeinstitutter skal opgøre og offentliggøre gearingsgraden. Gearingsgraden defineres som $\text{Gearingsgrad} = (\text{Kernekapital} / \text{den samlede eksponering}) \times 100$.

Gearingsgraden skal være større end 3 %. Langå Sparekasse har fastlagt det mål, at gearingsgraden skal være større end 8 %. Direktionen er forpligtet til straks at underrette bestyrelsen, såfremt gearingen kommer under 8 %.

Opgørelse af gearingsgraden pr. 30. juni 2019:

1000 kr.	Beløb
Aktiver	1.225.910
Del af aktiver fratrukket i kapitalgrundlaget	-18.922
Udnyttede kreditfaciliteter (vægt 10%)	13.297
Ikke-balanceførte poster – garantier m.v.	191.867
Eksponeringer i alt	1.412.152
Kapitalgrundlag	119.213
Gearingsgrad (Leverage Ratio LR47)	8,44

Sparekassen har forholdt sig til hvilken gearingsgrad sparekassen som minimum skal have i kreditpolitikken. Gearingsgraden er her fastsat til min. 8 pct. I henhold til forretningsmodellen har sparekassen ingen planer for vækst, tilkøb eller lignende, som kan forøge gearingen væsentligt. Stigning i likviditeten som følge af stigende indlån kan mindske gearingen. Sparekassens ledelse finder derfor ikke gearingsgraden for lav og at der som følge deraf, ikke skal gives et tillæg i solvensbehovet.

9. Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav

I henhold til Lov om Finansiellvirksomhed er der et antal lovmæssige krav, som påvirker sparekassens solvensbehov direkte. Disse lovmæssige krav sætter i flere tilfælde i praksis en nedre grænse for sparekassens solvensbehov, hvorfor disse skal tages i betragtning ved solvensbehovsopgørelsen.

Herudover er der også andre lovmæssige krav, der mere indirekte kan sætte en nedre grænse for sparekassens solvensbehov. Til sidstnævnte gruppe hører lovgivningens krav om, at sparekassen ikke må have et engagement med en enkelt kunde, der overstiger 25 procent af kapitalgrundlaget.

Set i relation til størrelsen af sparekassens egenkapital er der ingen af hverken de direkte eller indirekte krav, der giver sparekassen udfordringer, hvorfor dette punkt ikke giver anledning til tillæg.